

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT, [HTTP://WWW.VUZK.LT](http://www.vuzk.lt)

Lietuvos Keliautojų Sąjunga

ATASKAITA

Apie V-os sudėtingumo kategorijos kalnų turizmo žygį, praeitą Fanų kalnuose, Pamyro Alajuje 2011 metų liepos 28 – rugpjūčio 9 dienomis.

Poilsinės penkiukės žygis

Maršrutas:

Alp. stovykla Alaudin - ež. Mūtnyje - per. VAA (1B) - led. M Ganza - per. Zelenograd (Admiralteiskij) (2A) - up. Surchob - radialinis per. CS Po Turizmu (1B) - up. Surchob - up. Imat – up. Pasudarja - (automobiliu) alp. stov. Alaudin - per. Alaudinskij (n/k) - ež. Kulikalon - per. Zyerat (1A) – ež. Zyerat - per. Saryšacha Sedlo (3A) - ež. Didysis Alo - up. Dešinysis Zindon - per. Mirali (3A) - radialinis v. Čimtarga (2B alp) - radialinis. v. Mirali (1B alp) - ež. Mūtnyje - alp. stovykla Alaudin.

Grupės vadovas: Donatas Zigmantas

El. paštas: donzigma@gmail.com

1. Grupės nariai

Dalyvis	Turistinis pasirengimas	
Daiva Daukantaitė, medikė, 1974	2003 Kaukazas 6sk. 2002 Centrinis Tian Šanis 5sk.	
Donatas Zigmantas, vadovas, 1974	2010 Centrinis Tian Šanis 5sk., vadovas 2008 Kinijos Pamyras 5sk. 2005 Centrinis Tian Šanis 5sk., vadovas 2003 Kaukazas 6sk., vadovas 2002 Centrinis Tian Šanis 5sk., vadovas	
Algimantas Kuras fotografas, 1980	2008 Kinijos Pamyras 5sk. 2006 Centrinis Pamyras 5sk. 2005 Centrinis Tian-Šanis 5sk 2004 Pietvakarių Pamyras 5sk 2003 Kaukazas 6sk. 2002 Pamyras 5sk.	
Lina Armanskaitė maistininkė, 1977	2010 Centrinis Tian Šanis 4sk. 2008 Centrinis Kaukazas Įkopimas į Elbrusą 2B (alp)	
Juras Jorudas, pavaduotojas, navigatorius, 1983	2010 Centrinis Tian Šanis 5sk. 2008 Kinijos Pamyras 5sk. 2006 Centrinis Pamyras 5sk. 2004 Pietvakarių Pamyras 5sk. 2003 Pamyro Alajus 4sk.	
		

2. Žygio rajonas

2.1 Trumpa rajono charakteristika

Fanų kalnai yra Tadžikistane, Pamyro Alajaus kalnyno šiaurės vakaruose. Fanai visada traukė keliautojus savo pastoviais saulėtais orais liepos – rugpjūčio mėnesiais, bei lengvu pasiekiamumu iš įvairių pusių. Čia galima keliauti labai skirtingų sudėtingumo kategorijų maršrutais – nuo paprasto pasivaikščiojimo iki pačių sudėtingiausių kalnų turizmo žygių ar techninių alpinistinių įkopimų.

Aukščiausia regiono viršukalnė – Čimtarga (5489m), kitos viršūnės viršijančios penkis kilometrus yra: Malaja Ganza (5031), Čapdara (5050), Zamok (5070), Energija (5120), Bodchona (5138), Mirali (5132), Bolšaja Ganza (5306).

Fanai garsėja savo kalnų ežerais, kurių čia daugybė. Patys garsiausi ir įspūdingiausi yra Alaudinų, Kulikalonų, Didysis Alo ir Iskanderkulio ežerai.

Fanuose šiuo metu veikia dvi alpinistų bazės: Artuč ir Vertikal-Alaudin.

2.2 Transportas, organizacija ir užmetimas

Iš Vilniaus nuvažiuome autobusu į Rygą ir iš ten AirBaltic lėktuvu nuskridome į Dušanbė. Iš Dušanbė į alpinistų stovyklą Vertikal-Alaudin nuvažiuome stovyklos visureigiu. Kelionė per tunelį iki stovyklos užtrunka 4 valandas. Jei tunelis uždarytas ir reikia apvažiuoti per perėją, prisideda pora valandų. Jei važiuoti iki Artuč alpstovyklos prisideda dar pora valandų. Jokių leidimų nereikia, kaip nereikia ir Tadžikijos vizų registracijos. Taip pat šiuo metu nėra turistinės zonos mokesčio. Su savimi turėjome palydovinį telefoną.

Alpinistų stovyklos koordinatės:

[International Mountaineer Tourist Center "Vertical – Alaudin"](#).

El. paštas: fanmount@yandex.ru, alehandre@inbox.lv

Крейцберг Александр +371 27771625, Бороздинская Лена +7-903-691-5249.

Palydovinis telefonas Fanuose: +8821658304891

Žygio maršrutas buvo padalintas į du ratukus. Antrai žygio daliai, šešioms dienoms, užmetimą palikome alpinistinėje stovykloje.

3. Žygio duomenys

3.1 Žygio grafikas

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukščiai (m)	Aukščių kaita	Kilometrai	Etapo charakteristika	Oras
07.26		Dieną maršrutiniu autobusu Vilnius-Rygos oro uostas. Skrydis Ryga-Dušanbė.					
07.27		Anksti ryte leidžiamės Dušanbė. Automobiliu iki Alaudin alpinistų stovyklos.	Nakvynė 2650 m				
07.28	1	Alaudin alp.stovykla – ež. Mūtnyje	2650 m 3542 m	+892 m	7,6 km	Taku	Po pietų lietus
07.29	2	Perėja VAA per 3 balnus (1B) – led. M. Ganza	3542 m 4136 m 4047 m 4272 m 4162 m	+819 m -199 m	5,3 km	Nežymiu taku nuobirynuose. Pakilimas į antrą balną sniego šlaitu, traversas į trečią takeliu nuobiryne.	Po pietų lietus
07.30	3	Perėja Zelenograd (Admiralteiskij) (2A) - up. Surchob	4162 m 4582 m 3320 m	+420 m -1262 m	6,0 km	Atviru, vėliau ryšiais uždaru ledynu. Pakilimas į perėją stačiu sniegu, ryšiais. Nusileidimui 2 virvės diulferio, ryšiais sniegu ir nuobirynu. Žemiau slėnyje takelis.	Iš ryto saulėta, po pietų apsiniaukę, lietus su perkūnija
07.31	4	Perėja CS po turizmu (1B). Radialinis įkopimas	3320 m 3650 m 3320 m	+330 m -330 m	2,2 km	Poilsio diena, po pietų dalis grupės nuobirynu užlipo ir tuo pačiu keliu nusileido nuo perėjos.	Iš ryto giedra, po pietų debesuota
08.01	5	Up. Surchob – up. Īmat – gyv. Marguzor – (automobiliu) Alaudin alp. stov.	3320 m. 2350 m. 2650 m.	-970 m	12,4 km	Taku palei upę, vėliau vieškeliu. Nuo gyv. Marguzor pavežėjo automobilis.	Giedra, karšta
08.02	6	Poilsis	2650 m	0 m	0 km	Poilsio diena alpinistų stovykloje	Giedra, karšta
08.03	7	Per Alaudinskij (n/k) - ež. Kulikalon	2650 m 3786 m 2835 m	+1136 m -951 m	9,8 km	Taku	Giedra, karšta

08.04	8	Per. Zyerat (1A) – ež. Zyerat – led. po perėja Sedlo Saryšacha.	2835 m 3371 m 2803 m 3530 m	+1263 m -568 m	6,7 km	Į perėją stačiais gyvulių takais, nuo perėjos žolėtais šlaitais ir nuobirynu. Nuo ežero prisitraukimas prie perėjos stačiu kietai suplūktu smulkių nuobyrų šlaitu.	Giedra, karšta
08. 5	9	Per. Sedlo Saryšacha (3A) – ež. Bolšoje Alo	3530 m 4133 m 3146 m	+603 m -987 m	3,6 km	Pakilimas stačia subyrėjusių uolų siena, pakabinom 9 virves. Nusileidimas nuobirynu, pabaigoje pakabinta 1 diulferio virvė per avinų kaktas.	Visą dieną giedra
08.06	10	Up. Dešinysis Zindon – prisitraukimas prie Mirali perėjos	3146 m 4195 m	+1049 m	6,2 km	Takeliu palei upę pasukus iš Zindon slėnio takelis suprastėjo.	Visą dieną giedra
08.07	11	Per. Mirali (3A) – radialinis v. Čimtarga (2B alp.)	4195 m 5034 m 5480 m 5034 m	+1285 m -446 m	5,1 km	Pakilimas į perėją pradžioje uolinėmis „avinų kaktomis“, už jų firnu padegtu ledo šlaitu susirišus ryšiais. Nuo perėjos į viršūnę ryšiais sniego šlaitais ir keterom, viduryje 35 m uolinis laiptas (kabinom virvę). Nusileidimas nuo viršūnės tuo pačiu keliu.	Ryte giedra, po pietų debesuota ir labai vėjuota.
08.08	12	Radialinis. v. Mirali (1B alp.)-per. Mirali; traversas per. Don – ež. Mūtnyje	5034 m 5114 m 5034 m 3509 m	+80 m -1605 m	5,3 km	Pakilimas į viršūnę subyrėjusia uoline ketera. Traversas ryšiais sniego-ledo šlaitais, 7 diulferio virvės link Don perėjos. Leidžiantis nuo Don perėjos uždaras, vėliau atviras ledynas, nuobiryno šlaitai	Visą dieną giedra
08.09	13	Nakvynės vieta – alp. stovykla Alaudin. Automobiliu - Dušanbė	3509 m 2650 m	-859 m	7,8 km	Taku	Visą dieną giedra
08.10		Skrydis Dušanbė – Ryga. Maršrutiniu autobusu Ryga - Vilnius					
VISO		Pakilimų/ nusileidimų	+7877 m	-8177 m	78 km		

3.2 Aukščių grafikas

3.3 Perėjų ir viršūnių sąrašas su koordinatėmis

Nr.	Kliūtis	Pavadinimas	Aukštis	Sudėtingumo kategorija	Koordinatės
1.	Perėja	VAA	4272 m	1B	N39 10.417 E68 15.598
2.	Perėja	Zelenograd (Admiralteiskij)	4582 m	2A	N39 10.067 E68 17.459
3.	Perėja	CS po Turizmu	3650 m	1B (radialinis)	N39 10.764 E68 19.400
4.	Perėja	Alaudinskij	3786 m	n.k.	N39 14.940 E68 13.664
5.	Perėja	Zyerat	3371 m	1A	N39 14.814 E68 09.415
6.	Perėja	Saryšacha Sedlo	4133 m	3A	N39 13.673 E68 07.581
7.	Perėja	Mirali	5034 m	3A	N39 12.579 E68 12.054
8.	Viršūnė	Čimtarga	5480 m	2B alp	N39 11.851 E68 11.72
9.	Viršūnė	Mirali	5114 m	1B alp	N39 12.661 E68 12.038

4. Maršruto techninis aprašymas

Liepos 27 d.

Atskridom į Dušanbė anksti ryte, kur mus pasitiko alpstovyklos Vertikal-Alaudin atstovas. Su jau laukiančiu visureigiu išvažiavom iš Dušanbė į Vertikal-Alaudin alpinistų stovyklą. Gryno važiavimo per tunelį iki stovyklos 4 valandos. Sustojame turguje nusipirkti reikiamo maisto, daugiausia kruopų. Pakeliui yra daug vietų, kur galima nebrangiai ir skaniai pavalgyti, kuo mes ir pasinaudojame. Atvažiavę į alpstovyklą pavakary, įsikuriame po medžiais ir rūšiuojamės maistą abiem žygio ratukams. Užmetimą antram ratukui paliekame alpstovyklos sandėlyje. Mus perspėjo saugotis pelių. Vakare stovyklos akmeninėje salėje švenčiam Daivos gimtadienį. Po naktinio skrydžio ir ilgos dienos, labai reikia išsimiegoti.

Liepos 28 d. (1 žygio diena)

Budintysis keliasi 6 valandą. Paliekam savo maršruto planą alpstovyklos žmonėms, pabaigiam ruošti ir išeiname į žygį. Einame po 15-30 min, ilsimės po 10-15 min. Visur puikus takas. Po 45 min. praeiname čaichaną ant Alaudinų (Čapdara) ežero kranto.

Čapdara upės slėnis nuo Alaudin stovyklos

Alaudinų ežeras

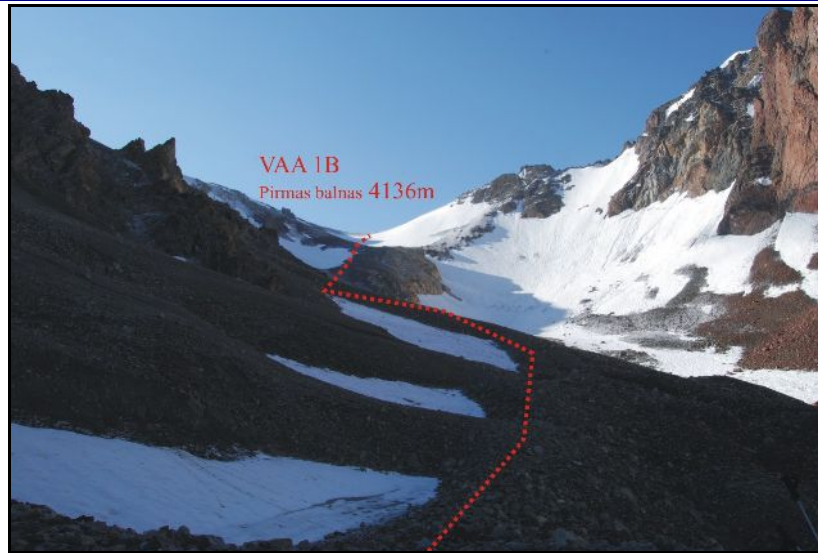
Žygiuojame toliau ir praename pro Pialų ežerukus. Paskutinė Piala – sodriai mėlynos spalvos. Čia pasisemiame vandens. Toliau vandens nėra iki pat Mūtnyje (Alaudin) ežero. 13.30 prieiname prie Mūtnyje ežero ir valgome pietus. Pradeda snyguriuoti, vėliau pradeda žerti kruopas. Čia buvo visokių spekuliacijų, kad kai kas atsitempė Tian-Šanio orą net ir į Fanus. Kurį laiką slepiamės užuovėjoje. Apie 15.15 išeiname VAA perėjos link. Po vieno perėjimo, po Fagitor viršūne stojame nakvynei. Čia daug gražių aikštelių ir drumstas upeliukas. Aukštis 3542 m. (čia ir toliau pagal GPS prietaiso parodymus). Vis dar beria kruopas, bet vėliau pereina į lietų.

Liepos 29 d. (2 žygio diena) VAA per. (1B, 4272 m)

Pakilimas į VAA perėją

Šią giedrą naktį turėjom nuotyki. Dar iš vakaro alpinistai iš Kostromos, nakvoję šalia, perspėjo, kad naktį gali apsilankyti lapinas. Iš tiesų, nenaudėlis naktį iš palapinės prieangio ištempė primusų maišą ir vos neišsitempė Daivos didelio maišo su visu jos maistu. Laimė, kad maiše buvo dubenėlis su šaukštu, ir jų barškėjimas mus prikėlė. Nežiūrint kai kurių dalyvių susierzinimo, lapinas sėkmingai pabėgo.

Pakilimas į VAA perėjos pirmąjį balną

Budintysis atsikelia 5.10, išeiname 6.55. Kylame taku per nuobiryną netoli Fagitor viršūnės. Perėjos paskutinis pakilimas pasidengęs apie 40° statumo ledu. Tenka užsidėti kates, ir taip įveikiame paskutinį etapą. Ant pirmo VAA perėjos balnelio užlipame apie 10 val.

Ne visi komandos nariai apsidžiaugia sužinoję, kad tai tik pirmas iš trijų VAA perėjos balnelių. Aukštis 4136 m. Čia surandame raštelį ir paliekame savąjį. Puikiai matosi antras balnelis padengtas sniegu/ledu.

Antrojo VAA perėjos balno vaizdas žvelgiant nuo pirmojo

Pasileidžiam ~100 m žemyn. Kylame sniego/ledo šlaitu apie 200 m į viršų. Užlipame nesusirišę, stačiausia vieta (apie 45°) viršuje. Pats balnelis padengtas molium.

Nusileidimas nuo pirmojo VAA perėjos balno (vaizdas nuo antro balno)

Visiems einasi gan sunkiai, vis tik antrą žygio dieną užlipome jau virš 4 km. Antro balnelio aukštis -4272 m. Taku į kairę traversuojame link trečio balnelio. Pakeliui, žemiausioje tako vietoje, subėgioję ant ledynėlio apačioje vandens, valgome pietus 12.30. Po 45 min išeiname ir nutraversuojame ant trečio balnelio.

Takas, nors ir nelabai žymus, vėlgi veda į kairę žemyn, mes juo ir leidžiamės.

Traversas nuo antrojo VAA perėjos balno link trečiojo

Nusileidimas nuo trečiojo VAA perėjos balno

Nusileidimas nuo VAA perėjos ant Malaja Ganza ledyno

Pataikome į šoninę (dešinę) Malaja Ganza ledyno moreną ir ieškome aikštelių. Jas randame truputį pasikėlę ant moreninio gūbrio beveik po pat Jeniėjaus perėja. 15.30 jau pradėjo žerti kruopas, vėliau sninga ir nustoja tik jau sutemus. Aukštis 4162 m. Nuo aikštelių puikiai matosi Zelenograd (2A) perėja.

Liepos 30 d. (3 žygio diena) Zelenograd per. (2A, 4582 m)

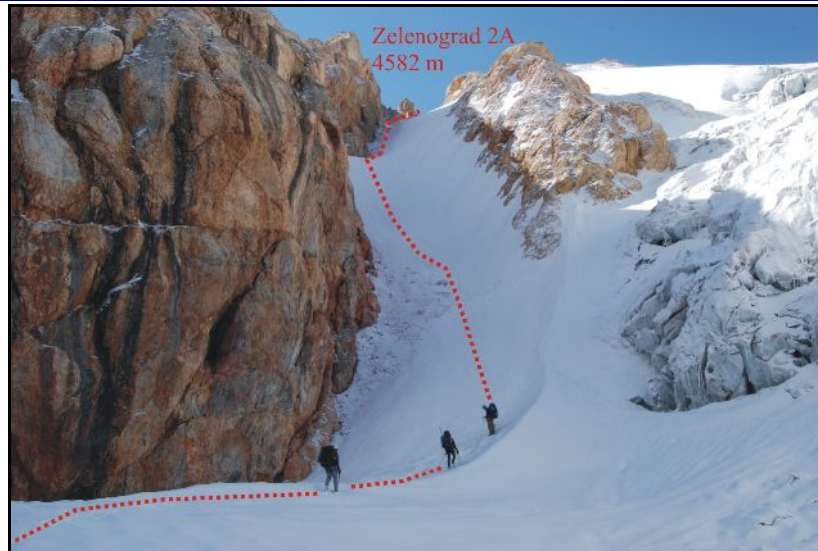

Pakilimas į Zelenograd perėją nuo Malaja Ganza ledyno

Budintysis keliasi 5 val. Pavalgom, užsidedam apraišus ir 7.10 patraukiam link perėjos. Per du trumpus perėjimus užkylam 270 m. Einame lygiu ledynu. Vėliau atsiranda plyšių. Pradžioje laikomės kairės pusės, po to pasukame labiau link centro. Čia susirišę praeiname plyšius ir atsiduriame po pat perėjos pakilimu.

Malaja Ganza ledynu, Zelenograd perėjos link

Zelenograd perėjos pakilimas

Šiais metais dėl didelio sniego kiekio ir žemos temperatūros akmenys visiškai nebyra (daugelis grupių savo aprašymuose mini, kad Zelenograd perėja pastoviai apšaudoma akmenimis). Ryšiais lediniu šlaitu, padengtu 5-10 cm sniego sluoksniu, lipame aukštyn. Šlaitas iki 45° statumo. Vienoje vietoje įsukame ledsriegį slenkančiai saugai. Ant perėjos susirenkame 10.10. Randame maskviečių raštelį ir paliekame savo.

Zelenograd perėjos viršus

Planuojame lipti į Malaja Ganzą viršūnę, tačiau paaiškėja, kad Juras ėmė ir susirgo (pakilo temperatūra). Mūsų grupė per maža dalinimuisi, tenka atsisakyti kopimo į viršūnę, todėl po 40 min pradėdame leistis žemyn. Šlaitas ledinis, padengtas išėstu sniegu. Pakabiname dvi virves (čia ir toliau virvė – 50 m): pirmą - ant perėjos kabančios kilpos, antrą - ant ledkirčio.

Paskutinis nulipa su apatine sauga. Toliau ryšiais leidžiamės žemyn. Netoli galo ledynas pastatėja, todėl pereiname ant morenos kairėje. Šia morena susirišę 12.15 pasiekiamo lėkštesnį ledyną. Einame juo, o vėliau morenomis žemyn.

Pirmoji nusileidimo nuo Zelenograd perėjos virvė

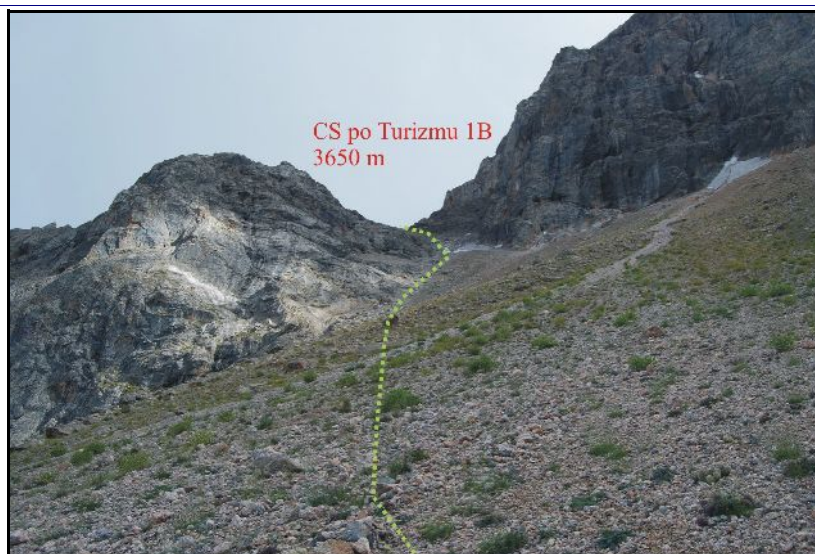
Laikomės slėnio centro. Tenka žingsniuoti visokiausių rūšių nuobirynais. Žemiau laikomės kairiojo upės kranto. Nesustojame prie posūkio link planuotos Bodchanos Balno perėjos. Reikia leistis kuo žemiau, kad sudarytume kuo geresnes sąlygas Juro pasveikimui. Kruopos pradeda birti apie 12 val. Einant žemyn, tai pereina į sniegą, o dar žemiau į lietų. Nustoja lyti tik 6-tą valandą vakaro. Sustojame prie Surchob upės kranto, žolėtuose šlaituose pasidarę aikšteles. Aukštis 3320 m.

Nusileidimas nuo Zelenograd perėjos

Liepos 31 d. (4 žygio diena) Rad. CS po Turizmu per. (1B, 3650 m)

Priverstinė poilsio diena. Po pietų trys nariai, Daiva, Algis ir Donatas, sulaipioja į per. CS Po Turizmu (1B). Užlipame pagrinde nuobirynu, viršuje truputį uolomis per 1 valandą. Nusileidžiame per 20 min.

Pakilimo ir nusileidimo į perėją CS po turizmu kelias

Surchob upės slėnis su mūsų stovykla (ieškokit raudono taškiuko) nuo CS Po Turizmu perėjos

Rugpjūčio 1 d. (5 žygio diena)

Deja, akivaizdaus Juro sveikatos pagerėjimo nėra. Nusprendžiame po truputį leistis žemyn ir nusigauti iki alpstovyklos. Nukrauname Jurą, išeiname 7.30. Einame neryškiu taku, leidžiamės pradžioje Surchob upės kairiuoju krantu, po to Imat upės kairiu krantu.

Nusileidimas Surchob upės slėniu

Surchob upės slėnis iš apačios su Sobor viršūne centre

Iki santakos su Pasudarja nueiname iki 11.10. Pereiname tiltą ir dešiniu Pasudarjos krantu paėję aukštyn vieną perėjimą 12.00 stojam prie upės, medžių šešėlyje poilsiui. Pabuvę kelias valandas, nusprendžiame pasidalinti ir ieškoti transporto nuvažiuoti iki alpstovyklos. 16.25 Daiva, Algis ir Donatas išeina link alpstovyklos. 17.10 juos į mašiną įsisodina, ją susitranzavę Lina ir Juras. 18.00 mes jau stovykloje. Vakarieniaujam ir aptariam tolesnius žygio variantus.

Rugpjūčio 2 d. (6 žygio diena)

Iš ryto Juro sveikata vis dar prasta, nusprendžiame dar vieną dieną visi kartu palaukti. Tuo tarpu truputį palaipiojame ant uolų pačioje alpstovykloje. Oras puikus visą dieną.

Alaudin stovykloje

Rugpjūčio 3 d. (7 žygio diena) Alaudinskij (n/k, 3786 m)

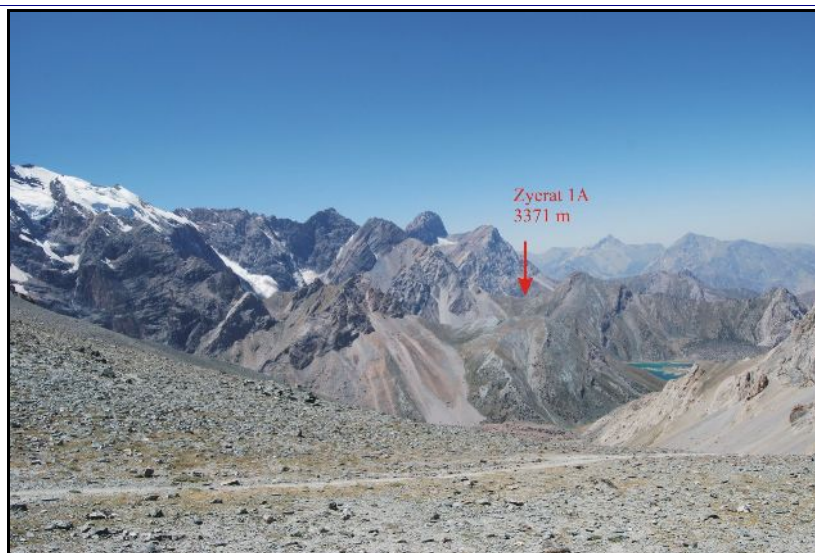
Ši rytą Juras atrodo daug žvaliau, todėl susiruošiam, ir išeiname 7.30. Per vieną ilgą perėjimą su stabtelėjimu nueiname iš alpstovyklos iki Alaudinų ežerų ir pradame taku kilti link Alaudinskij (nekatgorinė) perėjos.

Pakilimas į Alaudinskij perėją. Apačioje Alaudinų ežerai

Ties 3450 m aukščiu sustojame prie šaltinėlio ir atsigauviname. Po truputį darosi labai karšta. Palipę dar aukščiau matome erelių ar grifų būrį, kurie turbūt puotauja prie dvėsėlienės. Ant perėjos užlipame 12.10. Čia suvalgome siurprizėlį ir po 45 min patraukiame žemyn.

Vaizdas į vakarus nuo Alaudinskij perėjos

Nusileidę 300 m sustojame pietų ir palaukti kol nyslūgs karštis prie upeliuko ir alpinistų iš Latvijos stovyklavietės. Pavalgę ir atsigaivinę 15.00 pajudame žemyn. Per porą perėjimų nusileidžiame iki pat Kulikalonų ežero.

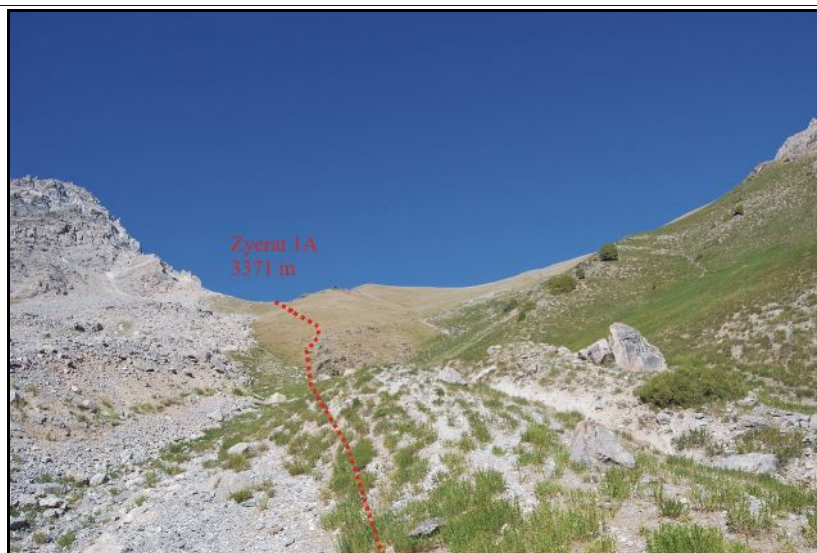

Nusileidimas nuo Alaudinskij perėjos. Kairėje Diušacha ežerai

Pakeliui praename labai gražius Diušacha ežerus, grožimės Kulikalonų sienu. Kelią užtvėrusį upelį pereiname prie Bibi-Džonat ežero. Laikydami kairės, šlaito taku pasiekiamė Kulikalonų ežerą. Čia čebanai mus pavaišina airanu. 17.15 stojame nakvynei. Vakare dar išsimaudome ežere. Vanduo pakankamai šiltas, galima paplaukioti. Aukštis 2835 m. Geras oras visą dieną.

Rugpjūčio 4 d. (8 žygio diena) Zyerat per. (1A, 3371 m)

Išeiname 7.20. Apeiname ežerą kairiuoju krantu ir taku pradėdame lipti į Zyerat perėją. Pradžioje karvių takeliais einame tarp arčios medelių, aukščiau einame žolės laukais.

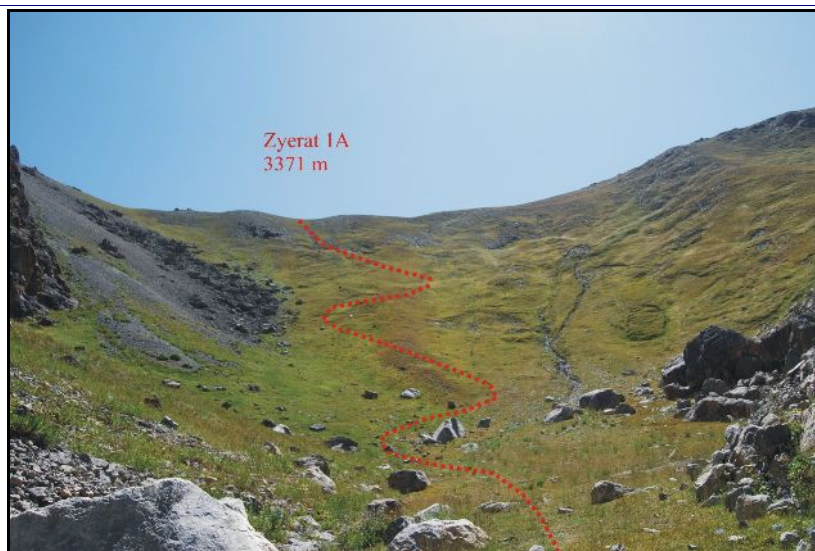

Pakilimas į Zyerat perėją

Per 3 praėjimus, 9 valandą mes jau ant perėjos. Čia avis gano piemenys. Turo nerandame, todėl sukrauname savo. Po 40 min pradėdame leisti žoliniais šlaitais. Truputi pasileidę, dešinėje pusėje randame takelį. Nusileidžiame prie Zyerat ežeriukų 11.30.

Vaizdas į vakarus nuo Zyerat perėjos

Nusileidimas nuo Zyerat perėjos

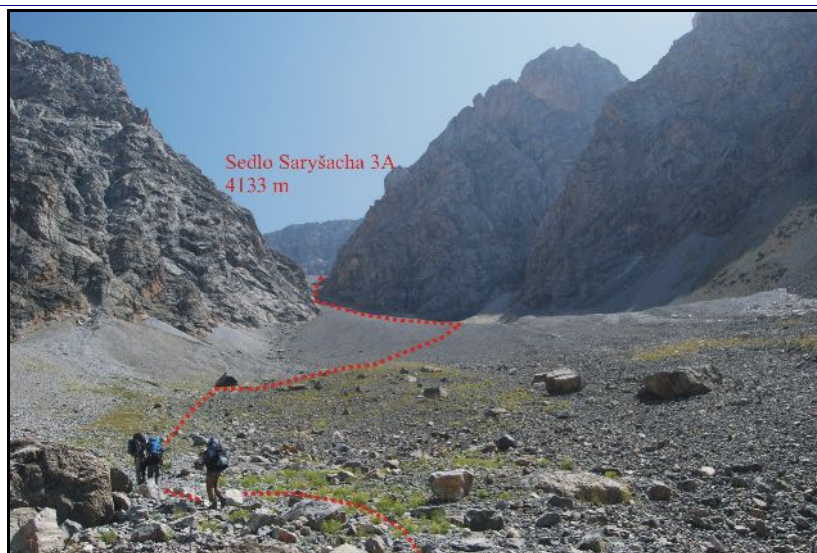

Nusileidimas nuo Zyerat perėjos

Maudomės, valgome pietus. Kadangi baisiai karšta, laukiame, kol kaitra atslūgs. Bandome slėptis po arčios medeliais, deja, visur pilna gyvulių mėšlo. 15.00 nuobirynu pradėdam kilti aukštyn. Viduryje pakilimo dešinėje pusėje krenta kriokliukas. Viršuje suplaktas nuobirynas, kuriame kyšo akmenukai - sunku įsikirsti su batais, kad nenuslystume. Lipame zigzagais. Išlipame į Saryšach Sedlo perėjos cirką. Dar kiek pakilę aukštyn, 18.00 dešinėje pusėje, smėlio morenos kišenėje išsilyginę aikšteles įsirengiam stovyklą. Vanduo yra ant morena užkloto ledyno. Mes jo randame po akmenimis, prie „mūsų“ kišenės. Aukštis 3530 m. Puikus oras visą laiką.

Nuo Zyerat ežeriuko pakilimas link Saryšacha Sedlo

Rugpjūčio 5 d. (9 žygio diena) Saryšacha Sedlo per. (3A, 4133 m)

Perėja Saryšacha Sedlo

Atsikeliame ir išeiname kaip visuomet 7.20. Planuojama ilga diena be vandens, todėl prisipilame visus butelius, kokius turime. 8.30 prieiname prie perėjos sienos. Visas perėjos cirkas užsibaigia smarkiai apirusia siena, lengvų variantų nesimato. Pusvalandį sugaištame ieškodami lengviausio pakilimo.

Reikia pasakyti, kad lygiaverčių variantų matosi nemažai. Pradedam kilti 150-200 m į dešinę nuo didelio byrančio kuluaro. Pirmą virvę – aukštyn kairėn byrančia lentyna.

Pakilimas į perėją Saryšacha Sedlo (maršrutas parodytas apytiksliai)

Donatas kabina Saryšacha Sedlo pirmąją virvę

Saryšacha Sedlo turėklų pradžia

Daiva žumaruoja Saryšacha Sedlo antrąją virvę

Traversas į kairę antrosios Saryšacha Sedlo virvės pabaigoje

Antra – vėl aukštyn ir kairėn. Trečia – aukštyn ir truputį dešinėn. Tada pusė virvės tiesiai aukštyn. Dar dvi virvės kairėn aukštyn byrančiom lentynom. Septinta virvė beveik tiesiai aukštyn. Aštunta – per išdžiuvusį kriokliuką aukštyn iki plačių akmenimis padengtų lentynų, vedančių į dešinę. Iš čia viršuje gūbryje matosi balnelis. Susirenkam virves ir patraukiam šiuo nuobirynu aukštyn dešinėn. Per bjauriausiai byrančią dalį pakabinam 9-ą virvę.

Nuobirynų kuluaras vedantis į Saryšacha Sedlo perėjos balnelį

Toliau nuobirynu dešinėn aukštyn iki pat balnelio. Visos saugos ant kablių, kaiščių ir kilpų. Reikia paminėti, kad daugelyje vietų didelis pavojus numesti akmenis ant žemiau esančių, todėl, kur įmanoma, bandėm lipti kuo daugiau įstrižai. Kai kada reikėdavo palaukti, kol visi susirinks į saugesnę vietą. Be to, dėl labai suirusių uolų, daug kur buvo sunku suorganizuoti saugą. Dėl šių priežasčių, lipimas į perėją gan stipriai užtruko. Tik 17.50 užlipame ant perėjos Saryšacha Sedlo. Čia daug aikštelių, bet visiškai nėra vandens.

Ant Saryšacha Sedlo perėjos viršaus

Po 30 min pradėdame leisti vidutinio dydžio nuobirynais žemyn, truputį traversuodami į dešinę. Prieiname smulkų nuobiryną ir čiuožiam tiesiai žemyn. Paskui traversuojame kiek kairiau į gūbriuką, už jo vėl tiesiai žemyn iki suplyšinėjusių “avinų kaktų”.

Nusileidimas nuo perėjos Saryšacha Sedlo

Traversuojame kairėn į gūbriuką. Tolumoje ež. Balšoje Alo.

Nusileidimas nuo perėjos Saryšacha Sedlo. Prie „gūbriuko“

Čia įkalame kablį ir 50 m virvę pasiekiamo nuobiryną. Virvę išsitraukiame per mailoną su pagalbine virvele. Visi susirenka apačioje 20.00.

Diulferis leidžiantis nuo perėjos Saryšacha Sedlo

Jau temsta, gražiai šviečia priešpilis. Einame tiesiai nuobirynu link Didžiojo Alo ežero ir išeiname ant žolinių šlaitų. Vis dar judame tiesiai į priekį. Prieiname statų nusileidimą link D. Alo ežero. Jau pilnai sutemę, todėl išsižiebiame ciklopus ir patraukiam kairėn link Dešiniojo Zindono slėnio. Išeiname į dulkiną taką ir juo pasukame dešinėn, ežero link. Taip taku naktį turų pagalba randam nusileidimą prie D. Alo ežero. Čia puikios aikštelės ir netgi stalas su iš akmenų padarytais suolais. Geriam arbatą, valgom košę ir vėl geriam arbatą. Nueiname miegoti tik 23.00. Oras puikus. Aukštis 3146 m.

Rugpjūčio 6 d. (10 žygio diena)

Po sunkios vakarykštės dienos neskubame keltis. Po truputį tvarkomės, valgome pusryčius ir kai saulė išlenda iš už kalno, maudomės ežere. Vanduo šaltas, bet puikiai nuteikia.

Didysis Alo ežeras

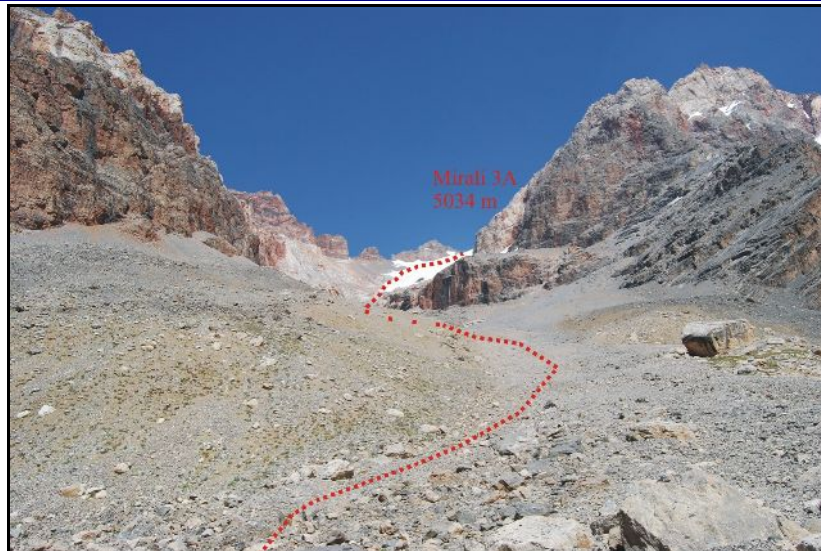
Išeiname 10 valandą. Einame turais pažymėtu taku pro suverstus didžiulius akmenis. Išeiname į Deš. Zindono slėnį ir einame aiškiu taku dešiniu (orografinė prasme) Zindon upės krantu. 13.10 prie didelio akmens suteikiančio pavėsį stojame pietų.

Kylame Dešiniojo Zindon upės slėniu

Apie antrą valandą pajudame taku toliau. Atsivėrus slėniui link Mirali perėjos, neaiškiu taku nuobirynais pasukame į kairę aukštyn. Taip po truputį ir judame aukštyn beveik visada neaiškiu taku.

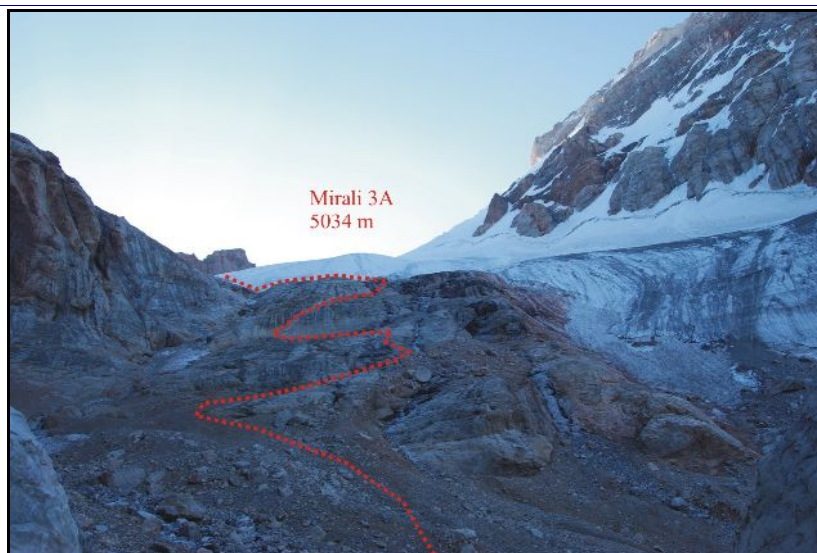
Pakilimas link Mirali perėjos

17.20 sustojame nakvynei prieš pat avinų kaktas. Yra aikštelės, kurias tik kiek prasivalome ir padidiname. Aukštis – 4195 m. Oras puikus, pučia vėjelis.

Rugpjūčio 7 d. (11 žygio diena) Mirali per. (3A, 5034 m) ir Čimtarga virš. (alp 2B, 5480 m)

Budintysis atsikėlė 4.40, dar tamsoka. Susiruošiam, iškart užsidedam apraišus ir išeinam 6.55. Lipam į avinų kaktas pradžioje kairėje pusėje, po to traversuojam į dešinę. Tada truputį tiesiai į viršų, po to vėl kairiau, nuo čia jau matosi kelias paprastais nuobirynais į dešinę. Pasinaudodami lentynomis išvinguriavom lengviausiu keliu. Galop pasukame kairiau prie ledyno liežuvio. Avinų kaktų įveikimas užima 50 min.

Pakilimas į Mirali perėją, pro avinų kaktas

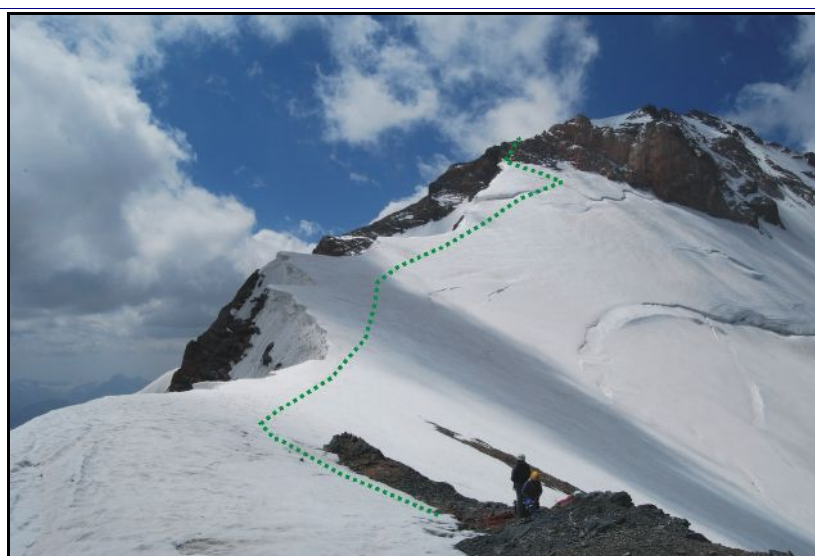
Virš avinų kaktų

Čia užsidedam kates ir pradėdame ilgą pakilimą ledynu link Mirali perėjos. Visą laiką lipam kaire puse. Visur ledas padengtas plonu firno sluoksniu. Stačiausioje vietoje, netoli pakilimo ledu pradžios, įsukame porą ledsriegių slenkančiai saugai. Galų gale užlipame ant perėjos 11.10.

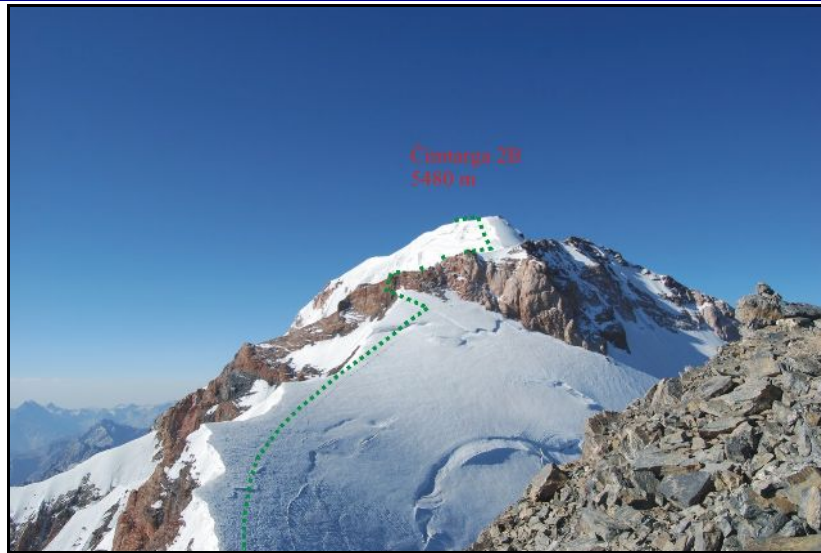

Pakilimas į Mirali perėją

Ant Mirali perėjos. Pakilimas į Čimtarga viršūnę

Ilsimės ir ieškom vandens, kurio nėra, tik šlapias sniegas. Šildomės energetinį gėrimą ir valgom pietus. 13.05 susirišę ir užsidėję kates pajudame link Čimtargos viršūnės. Einame neryškiomis pėdomis. Prieiname uolinį laiptą, čia pro pat kairę pusę kuluare pakabiname 35 m virvę. Toliau traversuojame gūbriu palei uolas. Gan daug sniego, todėl einame tik susirišę. Pasiekiame pagrindinį pakilimą ir kylame juo truputį kairiau, kad išvengtume plyšių. Viršūnė sudaryta iš trijų gūbrių, aplankome juos visus. Prie tolimiausio, ant uolų yra turas. Čia susirenkame 16.00.

Pakilimo į v. Čimtarga kelias (nuotrauka nuo Mirali viršūnės).

Traversas palei uolas kylant į Čimtargos viršūnę

Pakilimas į trečiąjį (aukščiausiąjį) Čimtargos viršūnės gūbrį

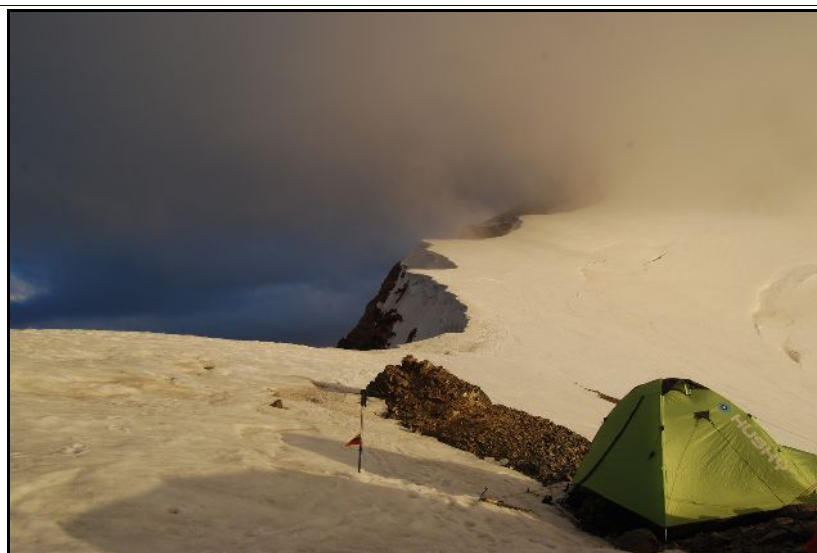

Ant Čimtargos viršūnės

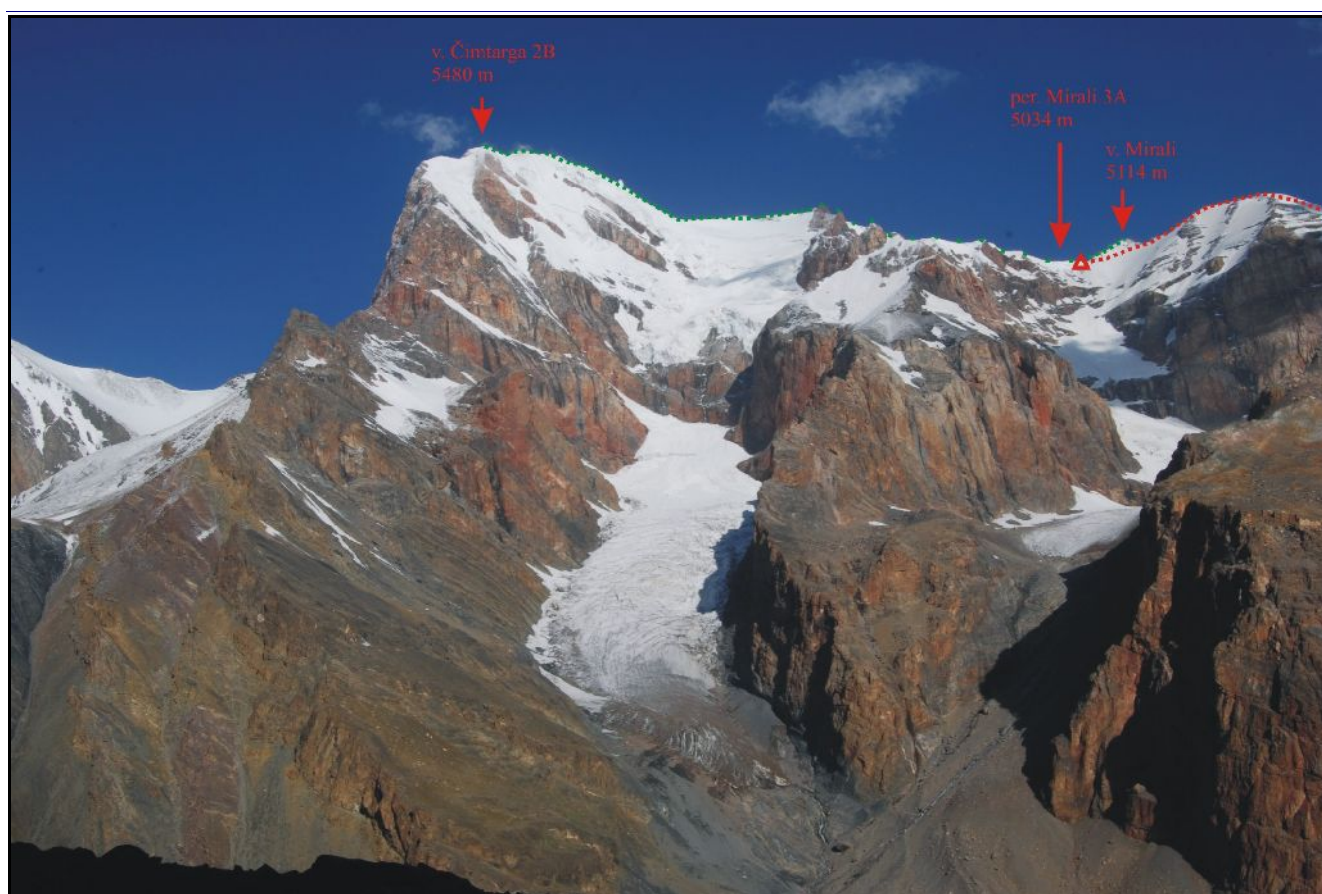
Džiaugiamės viršūne, valgome saldumynus ir kitus skanėstus, bei geriame atsineštą vandenį. Esame debesyje, todėl nieko aplink nematome. 16.30 apsisukame ir pajudame atgal. Grįžtame savo pėdomis, tik pakabiname virvę ne kuluare, o tiesiai žemyn (žiūrint iš apačios, dešiniau) ant stacionarios kilpos. 18.00 mes jau prie savo kuprinių. Pučia gan stiprus vėjas. Čia jau bazuojasi dvejose palapinėse kaimynai iš Minsko, kurie mus pavaišina arbata ir saldainiais. Jie užlipo nuo Mūtnyje ežerų pusės ir kitą dieną ruošiasi į Čimtargos viršūnę. Vėjyje pastatome palapines, pavakarieniaujame ir sukrentame miegoti. Vėjas taršo palapines visą naktį. Aukštis 5034 m. Naktį vaizduotę žadina mėnulio ir debesų šokis.

Diulferis leidžiantis nuo uolinio laipto

Stovykla ant Mirali perėjos

Ćimtarga ir Mirali nuo VAA perėjos

Rugpjūčio 8 d. (12 žygio diena) Mirali virš. (alp 1B, 5114 m)

Ryte labai šalta, palapinėje prie kojų butelyje vanduo sušalo į ledą. Vis dar pučia stiprus vėjas. Papusryčiaujame ir apie 8 valandą be įrangos išsiruošiame į Mirali viršūnę. Oras giedras, matomumas puikus. Užlipame per 20 minučių. Uolos nesudėtingos, tik reikia atsargumo. Viršuje mus džiugina pribloškiantys vaizdai. Mums tai kompensacija už vakarykštę debesingą viešnagę ant Ćimtargos.

Ant Mirali višūnės

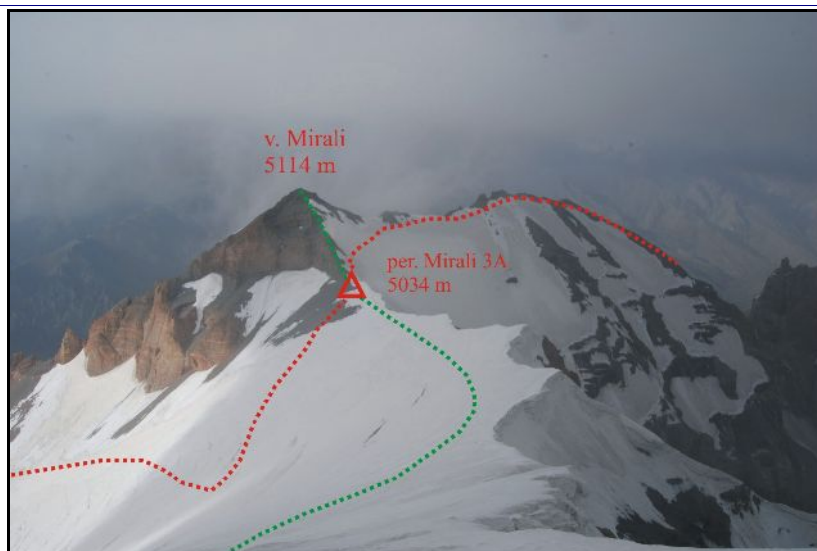

Besileidžiant nuo Mirali višūnės

Tomis pačiomis uolomis, vietomis vieni kitus gimnastiškai pasaugodami, grįžtam prie palapinių. Jas surenkame, susitvarkome ir 9.40 susirišę ir su katėmis išjudame traversuodami Mirali viršūnę. Prie uolų, toliausiai matomų nuo perėjos, išeiname ant nuobiryno. Čia nusiimame kates ir gūbriu, daugiausia nuobirynu, kartais uolomis patraukiame link Don perėjos.

Mirali perėja ir viršūnė nuo pakilimo į Čintargą

Traversas nuo Mirali perėjos link Don perėjos

Traversas link Don perėjos

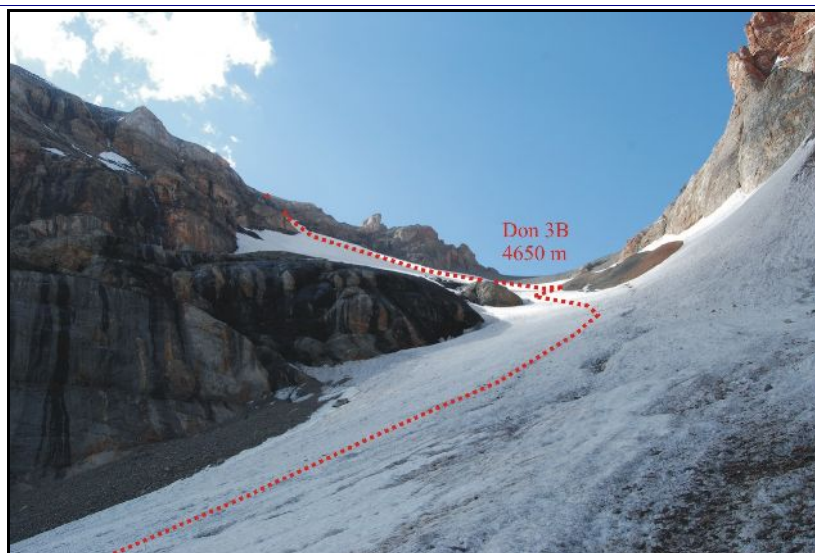
Gūbrys baigiasi stačiomis uolomis. Čia vėl užsidedame kates, susirišame ir gan stačiu 40° sniego šlaitu traversuojame į kairę. Paėję apie 70 m pradedame kabinti virves žemyn ant plataus, apie 45° statumo sniego šlaito. Nusikasę sniegą, virves kabiname ledsriegiais ant ledo, kuris ne toks kietas, kaip norėtusi. Pakabiname 5 po 50 m virves iki uolinės juostos. Pirmas tris virves paskutinis nulipa su apatine sauga, kitas dvi nusiimame su išsisukančiu ledsriegiu. Per uolų juostą pakabiname 50 m virvę ant ledsriegio lediniame kuluare ir išeiname ant lentynos. Paskutinis su sauga nueina 10 m iki kilpos ant uolų ir čia perkabina virvę, kurią po to išsitraukiame per kilpą. Paskutinę 7-ą virvę kabiname ant stacionarios kilpos ant uolų. Ja pasileidžiame 10 m uolomis, o toliau išėstu juostomis sniegu. Paskutinis leidžiasi dviguba virve ir ją išsitraukia.

Traversas prieš diulferį

Diulferis Don perėjos link

Nusileidimas nuo Don perėjos

Visi susirenkame ant stataus sniego šlaito 14.00. Susirišame ryšiais ir tritakčiu lipame žemyn. Praeinam pro Dono perėją. Išeiname ant lėkšto ledyno ir ant mažos morenėlės valgome pietus. Po 40 min ryšiais patraukiame ledynu žemyn. Ledynas atviras, tenka apeidinėti plyšius. Kai ledynas pasidengia morenos marška, nusiimame kates ir susirenkame ryšio virves. Einame daugiau mažiau centru. Pastatėjimą ledyno gale prieš kaktas apeiname dešiniu kraštu. Tačiau, pažiūrėjus iš apačios, matosi, kad geriausias praėjimas – kairiuoju kraštu – morena. Ten, kur upelis gan stačiai bėga žemyn per avinų kaktas, yra takelis kairiau upelio. Takas labai prastas, daug čiuožinėjame. Galų gale pasiekiamo mažąjį Mūtnyje ežerą ir 17.40 šiauriniame jo krante stojame nakčiai. Aukštis 3509 m. Debesuota be kritulių.

Rugpjūčio 9 d. (13 žygio diena)

Neskubėdami atsikeliam, susitvarkome, ir jau mums pažįstamais takais patraukiame link alpstovyklos. Pakeliui sutinkame prancūzų grupę, kuriems daiktus per perėjas neša asilai. Kad būtų kiek įdomiau, Alaudinų ežerus apeiname iš kitos puse (iš dešinės). Be abejo, sustojame ir paskutinį kartą šiame sezone nusimaudom kalnų ežere. Toliau einame dešiniu Čimtargos upės krantu žemyn. Prie čabanų stovyklavietės tiltu pereiname upę ir atsiduriame Vertikal-Alaudin alpinistų stovykloje kaip tik prieš pietus. Čia mūsų jau laukia visureigis. Mes nusimaudom lauko duše, suvalgom maisto likučius ir atsisveikinę su Fanų kalnais visureigiu išjudame link Dušanbė oro uosto. Kadangi mūsų skrydis paryčiui, daug laiko praleidžiame ant suoliukų prie oro uosto. Čia besišnekant gimsta daug visokių minčių apie ateities keliones, apie kurias, tikiuosi, netrukus sužinosite.

5. Išvados ir rekomendacijos

5.1 Santrauka

Mūsų grupė praėjo penktos kategorijos kalnų turizmo žygį Fanų kalnų mazge, Pamyro Alajaus kalnyne, kurio metu įveikėme septynias perėjas, iš jų dvi 3A bei įkopėme į porą viršūnių: Čimtarga ir Mirali. Maršrutą sudarė du ratukai centrinėje Fanų dalyje, kurių metu mes apėjome Čapdara ir Bodchona viršūnių mazgą, pabuvojom aukščiausiam rajono taške ant Čimtarga viršūnės ir apžiūrėjom daugumą įstabių Fanų ežerų. Susirgus vienam komandos nariui, praradome dvi su puse žygio dienas. Dalyviui pasveikus, mums pavyko neskaidant komandos visiems kartu pabaigti žygį. Per labai trumpą laiką įveikėme keletą techniškai įdomių elementų, bei pasigrožėjome išpūdingiausiomis rajono vietomis.

5.2 Žygio planas.

Fanų kalnų rajonas yra labai kompaktiškas su daugybe įvairaus sudėtingumo kalnų elementais. Tai leidžia pradiniam žygio plane numatyti keletą atsarginių maršruto variantų. Nežiūrint to, kad vienas iš komandos narių sirgo kelias dienas, mes įgyvendinome pagrindinį žygio planą, tik teko atsisakyti Sedlo Bodchony perėjos įveikimo.

5.3 Bendros pastabos ir rekomendacijos.

Fanuose galima organizuoti žygius bei įkopimus nuo paprasčiausios iki sudėtingiausios kategorijos. Be to, rajonas garsėja puikiu oru, kas mus ir džiugino du trečdalius žygio. Tik ruošiantis net ir lengvos kategorijos kalnų kelionei, reiktų nepamiršti, kad slėniai Fanuose yra labai gilūs, todėl einant net ir paprastas perėjas, tenka įveikti didelius peraukštėjimus dažnai dideliame karštyje, kas reikalauja gero fizinio pasirėngimo bei išvalgaus planavimo. Kitas Fanų ypatumas, kad daug kur nelengva surasti vandens ir tuo reikia pasirūpinti iš anksto.

Lipant Mirali perėją, labai rekomenduojame aplankyti Čimtargos ir Mirali viršūnes, kurių įkopimas nėra techniškai sudėtingas, tačiau labai papildo žygio išpūdžius.

Mes praėjome gana retai lankomą Sarišacha Sedlo (3A) perėją. Ši perėja tai gan stati siena su labai suirusiomis uolomis ir dideliu akmenų kritimo pavojumi. Be to, labai sunku surasti lengviausią jos įveikimo variantą ir nėra vandens. Skaitant ataskaitas, teko pastebėti, kad daug grupių nesugebėdavo įveikti šios perėjos per vieną dieną, ir tai labai išsekindavo grupių narius. Nors techniškai tai gana įdomi perėja, ji nėra rekomenduotina, nebent norisi tiesiai perlipti kalnagūbrį nuo Zyerat prie Didžiojo Alo ežero arba atvirkščiai. Nepanašu, kad Mežoziorikij perėja būtų lengvesnis variantas.

Apibendrinant, važiuokit į Fanus, grožėkitės kraštovaizdžiais, užpildytais vienais gražiausių pasaulyje kalnų ežerų, ir įstabiomis uolinėmis sienomis.